

ud paa et. Hvorledes Kapitelstatsksten vil stille sig i Løbet af en Række Aar, i Løbet af en 60 Aar, har jeg allerede udtalt som min Mening, at det er der intet Menneſke, der kan ſige noget om. Det er ganſte viſt min perſonlige Mening, at det i Tidens Løb vil viſe ſig, at den vil blive betydelig lavere i Gennemſnit, men for øvrigt ligger der i dette Forhold ikke nogen Bøgt paa, hvilken Mening jeg har derom, og jeg tror heller ikke, at jeg, da jeg havde Ordet før, har lagt nogen væſentlig Bøgt paa min Mening derom. Det, jeg har lagt Bøgt paa med Henſyn til, hvorvidt denne Lov vil blive benyttet eller ikke, er den Mening, Tiendehyerne i Almindelighed have om Kapitelstatskstens Stilling i Fremtiden, og det er viſt ganſte ſikkert, at de have den Mening, at den vil falde, og dette vil bevirke, at denne Lov vil blive meget lidt benyttet. Naar den ærede Ordfører udtalte, at Kapitelstatsksten er højere i Aar end i Fjor, ſaa er det ganſte rigtigt, det er den tilfældigviſ. Gennemſnittet af Kapitelstatsksten for Byg — det er jo navnlig i Byg, at Præſtetienden ydes — er i Aar 3 Ore højere pr. Tønde end i Fjor. Det er ganſte viſt noget højere, men om man deraf kan slutte, at den i de næſte 59 Aar vil ſtige 3 Ore pr. Tønde hvert Aar, er dog et Spørgsmaal. Hvorvidt et eventuelt nyt Ministerium vil kunne gennemføre noget, der nærmer ſig Mindretallets Forſlag, er noget, man ikke ved og ikke kan have nogen Mening om, ſaa længe man ikke ved, hvorledes det ny Ministerium vil komme til at ſee ud; men hvorfor et Ministerium i og for ſig ikke ſkulde kunne gennemføre det, ved jeg ikke. Jeg henviſer der til, hvad der er ſtet i andre Lande; hvad der har kunnet ſte i det junkerlige Endſland og i det højaristokratiſke Sverige kunde vel ogſaa ſte i det jævne lille Danmark, og jeg maa paa det beſtemteſte fralægge mig, at Tanken ved Mindretallets Forſlag ſkulde være at ſtabe et Agitationsſtof. Den ærede Ordfører ſagde jo, at han var — hvad jeg ogſaa ved, han er — min Ven. Så jeg kan da rigtignok ſige, at det ſine Venner, man ſkal have det af! Jeg har ikke tænkt at ville lave noget Agitationsſtof til ved at være Medforlagsſtiller til dette Forſlag. Det, jeg har tænkt paa, er, at den naturlige Vej maatte være den at bringe Lovforſlaget til Landſtinget i en ſaadan Stikſe, ſom man her i Folketinget vilde være glad ved at ſaa den derop i, thi ſaa kunde der ſener blive en Forhandling med Landſtinget om, hvad der kunde være Tale om at ſlaa af paa, paa hvilken Maade man ſkulde ſlaa af, og hvor meget man ſkulde ſlaa

af, men ſelvfølgelig naar man ſlaar af paa Forhaand, ſaar man ikke noget. Men ſaa ſlap det rigtignok ud af den ærede Ordfører og af det ærede Medlem for Præſto Amtſ 6te Valgtreds, hvad det egentlig var, der var i Vejen. Det, der var i Vejen, var, at man ikke undte Tiendehyerne mere, end det, Flertallets Lovforſlag hjemler dem. Man er bleven ſaa om over Statskaſſen — ja, næſten ſom om man allerede havde Røglen til den. Og det var jo ganſte intereſſant i den Forbindelſe at ſe, hvorledes de højtærede Miniſtre anbefalede Ordførerenſ Forſlag, og hvorledes den ærede Ordfører anbefalede de højtærede Miniſtres Forſlag — de lignede hinanden ſom to Draaber Vand. Men den virkelige Grund til, at der var noget i Vejen for den ærede Ordfører med Henſyn til Mindretallets Forſlag var den, at Mindretallets Forſlag vilde lægge Tiende paa dem, der nu vare fri derfor; man var bange for at lukke Statskaſſen op til Fordel for Tiendehyerne. Det forekommer mig, at det virkelig er noget nyt. Man har dog før været ret villig til at komme det mindre Landbrug til Hjælp paa forſkellige Omraader, og jeg havde troet, at man ogſaa paa dette Omraade med Glæde vilde komme det til Hjælp. Men nu maa det ikke ſte, for ſaa kunde det hælde, at Huſmænd og Arbejdere kunde komme til at betale Tiende med. Mon det nu ogſaa er af Nyſten og Bøden for Huſmænd og Arbejdere, at den ærede Ordfører er ſaa bange? Mon det ikke ſnarere ſkulde være for mere velſtillede Folk i Samfundet? Huſmændene give jo Tiende i Forvejen, ſaa de kunne ikke blive værre ſtillede ved dette. Det, der kunde komme til at falde paa en Indſidder eller en Arbejdsmand i forøget Statskaſſat, hvis Mindretallets Forſlag blev til Lov, vilde viſt ikke blive noget stort Beløb. Nej, det, der er i Vejen, er ſikkert heller ikke Henſynet til Huſmænd og Sinderſter, men det er Henſynet til mere velſtillede Samfundsklaſſer, ſom ikke maa komme til at tage Del i Tiendehyrdens, og det, ſkønt det udtales i Begyndelſen af den Betænkning, ſom den ærede Ordfører ſelv har affattet, at det ſikkert oprindeligt har været Henſigten med Tienden, at den nogenlunde ligelig ſkulde ramme alle Landets Borgere, og Betænkningen udtaler ſaa forſkellige Betragtninger over, at man er kommen bort fra dette oprindelige Formaal. Det oprindelige Formaal er alſaa i og for ſig ikke ſaa ſlem, men nu har den ærede Ordfører ſærligt imod, at man nærmer ſig lidt til det oprindelige Formaal, ſaa lidt, at det dog kun drejer ſig om en Fjerdedel, ſom der er Tale om at lægge over paa Samfundet i Almindelighed. Det er viſtnok ikke nogen